

L • O • T • S • E • N

Medlemstidning för Tjänstemännens socialdemokratiska förening i Göteborg - N:o 9 2019

LEDARE UT MED JÖKUNGEN!

I ett anförande på Göteborgsbörsen 1938 konstaterade Ernst Wigforss, legendarisk finansminister och en av socialdemokratin mest retoriskt sinnade ideologer, att det inte är någon svårighet med samverkan, bara man vet vad man vill åstadkomma med den. I denna enkla mening ryms nog den största invändningen mot januariöverenskommelsen: Vet vi socialdemokrater verkligen vad vi vill åstadkomma med denna samverkan?

För precis ett år sedan varnade Lotsen för att Socialdemokraterna, genom sina idoga försök att samregera med den svenska liberalismen, skulle ”dränka sig i samverkansvattnet.” Redan i december 2018 stod det klart att de liberala mittenpartierna, som dessa nyliberala extremister fortfarande kallas av en massmedial kår som tillhör januariavtalets vinnare, skulle kräva att få kirurgiskt identifiera varenda för arbetareklassen skadlig reform och tvinga Socialdemokraterna att, som en privat aktör i ett LOV-system, utföra dem under idoga hot om

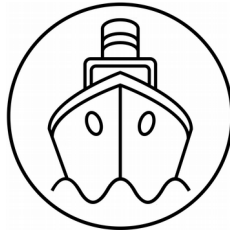
kvalitetskontroll och standardiserad uppföljning. Januariavtalet blev, som bekant, ännu värre än någon först trodde: Marknadshyror, försämrade anställningstrygghet, skattesänkningar för de rika, fri import av arbetskraft till företagen, tredubblade RUT-avdrag och en S-märkt sköld för välfärdsoligarkernas vinstjakt. För detta dråpslag mot partiets grundläggande värderingar fick vi ministerposter, politiska sekreterare – och en familjeweekend. Bara en femtedel av de 73 punkterna tillföll det överlägset största partiet.

Lotsen var ändå, i likhet med partiets medlemskår, villiga att ge samarbetet en chans. Femtedelsocialismen, som man skulle kunna kalla de socialdemokratiska inslagen i januariöverenskommelsen, kunde kanske ändå leda till att mota det högerreaktionära monstret i grind. Det blev precis tvärtom; LO-väljarna flockas till SD samtidigt som regeringen tvingas sänka värnsskatter, höja pensionsåldrar och

urholka den svenska modellen. Folkets gensvar är tydligt: Man vänder arbetarrörelsen ryggen. Kvar står de urholkade ministertaburetterna, ständigt utsatta för misstroendeförklaringar, och politiskt sakkunniga utan politik. Socialdemokratin måste därför införa en nygammal princip. Under det förra 10-talets ständiga stridigheter om ”ministersocialismen”, ett tämligen akademiskt begrepp för att styra landet tillsammans med icke-socialistiska partier, skrev den unge Per Albin Hansson att varje regeringssamverkan måste prövas mot om den utgör ”ett verkligt steg mot det stora målet eller... ett av dessa små framsteg som blir medel att försvara och försena det fortsatta framåtskridandet.”

Lotsen uppmanar partiledningen att anamma samma princip framöver. Sveriges löntagare förtjänar bättre än det idélösa samarbetets avtal. Först när vi verkligen vet vad vi vill med en regeringssamverkan, först när vi kan besvara frågan om huruvida den moderna ministersocialismen innebär ett verkligt steg mot det stora målet eller ej, kan ett fullt dugligt januariavtal – med kompromisser åt båda håll – förhandlas fram och vinna folkligt stöd.

Femtedelsocialismen räcker inte.

IDEOLOGI

GÖTEBORGSPROGRAMMET 1919

INTRODUKTION

År 1919 befann sig Sverige i kris. Första världskriget tog till sist slut men andra krig tog vid i våra grannländer, stora delar av befolkningen hade emigrerat och av de som var kvar så led många av fattigdom och social misär. Det fanns starka revolutionära stämningar i landet. Socialdemokraterna hade 1917 genomgått en smärtsam splittring när revolutionärerna tvingades lämna partiet. Partiets inflytande växte dock stegvis och under 1919 kunde man tvinga fram såväl den allmänna rösträttens införande som åtta-timmars arbetsdag, även om det skulle dröja flera år innan dessa reformer var fullt genomförda.

1919 satt partiet i en bräcklig koalition som stödparti till liberalerna. Det interna missnöjet med denna så kallade ”minister-socialism” växte kontinuerligt. Ernst Wigforss var en av de starkaste kritikerna. För att sätta press på partiledningen författade Wigforss det s.k. Göteborgsprogrammet, ”ett utkast till ett socialdemokratiskt aktionsprogram”, med krav på radikala reformer. Många förslag skulle senare bli bärande delar av partiets politik. Kritiken av samarbetet gav till slut utdelning. I mars 1920 bildade Branting den första socialdemokratiska regeringen. Hundra år senare finns fortfarande mycket att inspireras och lära sig av i Göteborgsprogrammet.

God läsning!

Nedan följer programmet i sin helhet som det publicerades i Ny Tid den 15 maj 1919:

GÖTEBORGSPROGRAMMET

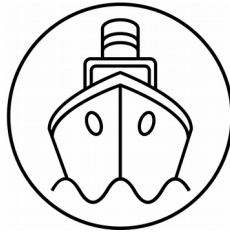
Vi anse det vara ett livsintresse för vårt lands socialdemokratiska parti att utforma ett klart program för en radikal politik som syftar till samhällets grundliga omläggning i de arbetande klassernas intresse. Men till ett dylikt program räcker det icke med en hänvisning till de allmänna socialistiska principerna. Vad vi i detta ögonblick behöva, är ett handlingsprogram för den närmaste framtiden med konkreta fordringar och förslag, vilka tydligen utgöra början till arbetet på klassprivilegiernas avskaffande och på utformningen av ett verkligen demokratiskt samhälle. För detta praktiska handlingsprogram ha vi att söka folkmassornas förtroende och endast för att förverkliga ett dylikt program kunna vi påtaga oss regeringsansvaret, vare sig ensamma eller i förening med representanter för breda folklager utanför socialdemokratin. Samtidigt med att arbetet på genomförandet av full demokrati fortsättes, påbörjas en ekonomisk omläggning enligt följande allmänna riktlinjer:

I. En allmän höjning av arbetareklassens levnadsstandard.

En allmän höjning av arbetareklassens levnadsstandard och därmed en jämnare fördelning av välståndet mellan samhällets med-

borgare måste bli det omedelbara målet för socialdemokraternas arbete. Gränserna för denna höjning och denna jämnare fördelning få endast sättas av samhällets gemensamma tillgångar och omsorgen av produktionens bevarande och utveckling. Ett förverkligande av detta mål innebär följande omedelbara krav:

1. Arbetstidens förkortning. En maximalarbetsdag på åtta timmar. Med förkortningen får icke följa någon sänkning av dagsinkomsten.
2. Lagstadgad arbetaresemester. Som ett första steg kräves minst fjorton dagars sammanhängande ledighet under lämplig årstid med bibehållen lön.
3. En höjning av arbetareklassens reala lönestandard. Kristiden har lärt oss att en ökning av pänninglönen är till ringa glädje, om samtidigt prisstegringen på varor försiggår i ännu raskare takt. Vad arbetareklassen måste kräva är alltså att vid det förestående prisfallet på varor de nu utgående pänninglönerna bevaras eller så avpassas efter gällande varupriser, att resultatet blir en verklig och avsevärd höjning i arbetareklassens levnadsstandard. För de sämst ställda och svagast organiserade arbetarna skall genomföras lagstadgad minimilön, som icke får sättas lägre än att den möjliggör en anständig levnadsstandard.

4. Rätten till arbete för alla samhällets medborgare erkännes. Säkerhet mot arbetslöshet beredes sålunda i främsta rummet genom att samhället skaffar de arbetslösa arbete till inom yrket gällande lön. Först i andra hand tillgripes understöd åt arbetsvilliga arbetslösa.

5. Effektivt utbyggande av de sociala försäkringarna. En väsentlig utökning av folkpensioneringen. Skyndsamt införande av den statliga sjukförsäkringen. Moderskapsförsäkring. Understöd åt änkor och ensamstående kvinnor med oförsörjda barn.

6. Till en förbättrad levnadsstandard hör såsom oundgänglig beståndsdel en annan och högre bostadsstandard än arbetareklassens nuvarande. Stora delar av städernas och de industriella orternas arbetande befolkning leva i en trångboddhet, som icke är människovärdig. Den nya standard, som det allmänna nu måste sätta, får icke understiga två rum och kök för en liten familj. I detta fall måste staten gripa sig an med en bostadspolitik i allra största stil. De krav, som härigenom ställes på statskassan torde komma att uppgå till åtskilliga hundratal miljoner under de närmaste åren.

7. De arbetande klassernas standard ifråga om uppfostran höjes. Alla av ekonomiska förhållanden betingade hinder för lika start åt alla samhällets medborgare i detta avseende undanröjes.

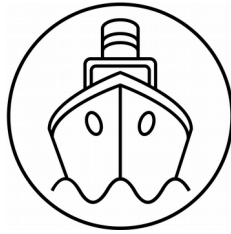
II. Skattepolitik

De summor, som omedelbart krävas både för bostadspolitik, skolväsendets utveckling och försäkringarna, måste uttagas genom beskattning. Men därutöver användes beskattningen för att främja en jämnare inkomstfördelning och för att alltmera överföra kapitalet i samhällets ägo. I fråga om inkomstskatten måste därvid en bestämd skillnad föras mellan arbetsinkomster och sådana inkomster, som erhållas utan arbete. Efter ett visst skattefritt minimum beskattas de arbetsfria inkomsterna med yttersta skärpa, som för de högre beloppen går intill gränsen av konfiskering. För arbetsinkomsterna av måttlig storlek, vi vilkas förvärvande den enskildes energi och intresse kunna anses vara av väsentlig betydelse tillämpas en relativt sakta stigande skala, medan inkomsterna därutöver indragas till det allmänna med en hastigt stigande andel, som för de högsta inkomsterna mycket väl, såsom det engelska arbetarepartiet föreslår, kan uppgå till 95 procent. Jämte den progressiva inkomstskatten måste vi sätta en starkt progressiv arvsskatt. Även här göres en åtskillnad, nämligen mellan arv i sidled och arv till bröstavingar. De förra behandlas i likhet med arbetsfria inkomster, så att skatten efter ett visst minimum antar karaktären av konfiskering. För arv i rätt nedstigande led användes en skala, som mycket väl kan stiga till

75 proc., med ett fastslaget maximum såsom högsta tillåtna arvet. Mindre besparingar åstadkomna genom eget arbete och försakelse samt av väsentlig betydelse för nära anhörigas utkomst lämnas möjligaste mån orörda. Det vid en arvsskatt av detta slag nödvändiga komplementet i en skatt på gåvor inrättas efter samma grundsats. Statens och kommunernas respektive andel i skatteintäkterna avvägas med hänsyn till deras särskilda uppgifter, vilka måste bli föremål för utredning och reglering. Slutligen torde statens utgifter för avvecklingen av den ekonomiska krisen framtvinga även en skatt på kapital.

III. Den ekonomiska krisens avveckling.

Socialdemokratin kan icke frångå frihandelspolitiken. Den är alltså icke villig att skydda vår hemmamarknad genom importförbud eller tullar och att på detta sätt uppehålla den höga prisnivån. Men då komma industriidkarna att kräva sänkning av arbetslönerna och att motivera detta krav med industriens oförmåga att bära de nuvarande höga produktionskostnaderna. Då arbetarna vägra att böja sig, följer hotet att inställa driften. Staten kan ur ingen synpunkt tillåta en dylik katastrof. Den måste kräva, att industrierna hållas i gång och att arbetarna fortfarande erhålla de gamla lönerna.

Den praktiska utvägen synes bli, att staten både i detta fall och ifråga om vår egen på grund av minimipriserna till odlarna fördrade spannmål tillgriper samma politik. Den svenska spannmålen säljes åt konsumenterna till den importerade varans pris och prisskillnaden betalas av staten. Likaså realiserar industrins ineliggande varulager och den förlust företagen icke kunna bära ersättes av staten. Till täckandet av dessa statsutgifter indragas till det allmänna huvudmassan av alla krigsvinster över ett måttligt minimum.

IV. Militärfrågan.

Det gamla rustningssystemet avskrivs. Den andel i en internationell ordningsmakt som ett demokratiskt Folkens förbund kan ålägga oss att övertaga, måste utgöra ett maximum för våra militära utgifter. Under väntan på ett definitivt ordnande av de internationella förhållandena inställas alla vapenövningar, och alla nyanskaffningar eller utgifter för liknande ändamål upphöra.

V. Produktionens utveckling och det ekonomiska livets organisering under samhällets kontroll.

Den höjning av arbetareklassens levnadsstandard, som ovan ställts fram såsom den första programpunkten, kan säkerligen icke åstadkommas utan kraftiga ingrepp från det allmännas sida i vårt ekonomiska liv och inte håller utan en aktiv

medverkan av arbetarklassen vid produktionens organisering. Redan kravet på jämna arbetstillfällen för alla arbetsvilliga liksom byggandet av bostäder och skolor kommer att tvinga stat och kommun att i stor utsträckning uppträda som arbetsgivare. Både genom de krav på råvaror, fabrikat, transportmedel och arbetskraft, som dessa arbeten innebära, liksom ingripandet för varulagrens realisering till krisens avveckling, kommer staten att kraftigt påverka marknaden och att giva det ekonomiska livet en stöt framåt. Men ingripandet kan icke stanna härvid. Kravet på att fabriker skola hållas igång och de föregående arbetslönerna utbetalas kommer att möta med förklaringen, att industrien är ur stånd att bära de nuvarande lönerna. Svaret från statens sida måste bli, att en grundlig undersökning påbörjas rörande våra industriernas produktionskostnader, orsakerna till deras höjd och möjligheterna för deras nedbringande. I den mån dessa orsaker bestå i höga priser på inhemska råvaror, kraft och transporter, vare sig de framkallas av monopol eller oekonomisk organisation, synes den enda sunda och framtidsdugliga politiken vara

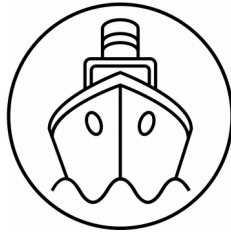
A. Ett överförande i samhällets ägo av de stora naturtillgångarna, kraftkällorna och transportmedlen.

Ögonblickets omedelbara behov synes sålunda tvinga fram ett förverkligande av det gamla

socialistiska kravet på att de stora naturrikedomarna i form av malmer, kol, större skogar etc. göras till allas egendom. Det samma gäller våra tillgångar på elektrisk energi ur vattenfallen och denna energis distribuering till industri och jordbruk, till järnvägar och belysning. Slutligen organiseras transportväsendet enhetligt i samhällets egen hand, alltså icke blott landsvägar, järnvägar och kanaler utan även det stora sjögående tonnage. Formen för socialiseringen behöver icke nödvändigtvis vara den vanliga centraliserade statsdriften. Statens egna företag måste befrias från ovidkommande politiska hänsyn liksom alla ansatser till byråkratism.

B. Jorden.

Ett rationellt utnyttjande av jorden kommer att bli en av framtidens stora ekonomiska huvuduppgifter. Men de bästa vägarna härtill äro långtifrån klart utstakade. Stordriftens och småbrukets anhängare kunna båda anföra goda skäl för sina motsatta meningar. Den socialdemokratiska uppgiften blir här att genom försök på olika vägar pröva sig fram. Överhuvudtaget kan socialdemokratien öppet förklara, att den självägande bonden, som sköter sin jord huvudsakligen med egen och familjens arbetskraft, kommer att vara lika trygg under en socialdemokratisk regim som förut.

För att bereda fattiga lantarbetare och andra jordhungriga möjlighet till ett självständigt liv bör samhället expropriera jord från de stora godsens och bolagen för att utlämna den dels med tryggad besittningsrätt till småbrukare, dels till försök med större jordbruk i kooperativ eller annan form för utrönande av den moderna stordriftens alla möjligheter.

C. Storbankernas och försäkringsverksamhetens förstatligas.

Jämte naturtillgångar, kraftkällor och transportmedel, ehuru på ett annat sätt, är bankkapitalet av den mäst avgörande betydelse för vårt ekonomiska liv. Tendenserna till monopol äro här oförtydbara, och jättebankernas organisation under statens kontroll till en statsbank får inte länge låta vänta på sig. Försäkringsverksamheten organiseras enhetligt i statens hand.

D. Organisering av storindustrin under statens och arbetarnas medverkan.

De höga produktionskostnaderna för våra industrier bero utan tvivel till en väsentlig del på oekonomisk organisation. Den undersökning av industriens förmåga att bära högre arbetslöner, som ovan förutsätts, måste alltså även omfatta denna del av problemet. Visar det sig att en industri arbetar oekonomiskt, att deras höga produktionskostnader ha sin grund i inbördes konkurrens

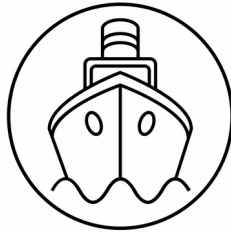
mellan fabrikanterna, i teknisk efterblivenhet, i bristande specialisering etc., måste ett arbete börja för undanröjande av dessa brister. Samhället måste kräva, att de nuvarande ägarna och ledarna organisera produktionen, att de sluta sig samman, utrota slöseriet i konkurrensen, specialisera och standardisera produktionen, till fullo utnyttja alla tekniska möjligheter. Men då detta icke får ske för att utsuga konsumenterna, måste staten för att tillvarata det allmännas intresse vara med i organisationsarbetet och vid bestämmandet av priserna. Denna representation blir dels direkt, dels indirekt genom det delägarskap som staten på grund av de stora skatteintäkterna alltmer måste erhålla i företagen. Men hela denna organisationsfråga kräver också i allra högsta grad arbetarnas aktiva medverkan. Förändringar i produktionen av sådan omfattning, som här kunna ifrågakomma, medföra omvälvningar i stora arbetargrupperns liv, såsom överflyttning från en plats till en annan, från ett arbete till ett annat o.s.v. Dessa förändringar kunna i lugn genomföras, endast om arbetarna och deras organisationer taga verksam del i omdaningsarbetet. Härmed äro vi framme vid en av socialdemokratins allra största och viktigaste uppgifter, att nämligen göra arbetaren aktivt intresserad av produktionens utveckling. Den fara måste undvikas, som skulle ligga däri, att industriens arbetare även i fortsättningen skulle känna sig stå

utanför det hela och betrakta arbetet i de socialiserade industrierna och i de industrier, som alltmera övergå i samhällets ägo, å samma sätt som i de nuvarande privatkapitalistiska företagen. Målet för ett verkligen demokratiskt samhälle måste istället bli att göra de i industrien arbetande till ansvariga bärare och ledare av produktionen. Vad som omedelbart i detta hänseende bör krävas, är att arbetarna och deras representanter, genom arbetarråd från verkstaden och upp till industriförbunden, beredas större insikt i och allt större inflytande över företagens tekniska och ekonomiska ledning.

E. Distributionens organisering.

Distributionen av nödvändighetsvarorna ledes in i konsumentkooperativa banor, varvid redan befintliga centralorganisationer – Kooperativa förbunder och Lantmännens riksförbund – under statens medverkan utbyggas och i övrigt koncessionssystem tillämpas.

Det här i sina grunddrag tecknade programmet går tydligen utöver vad som kan förverkligas omedelbart, om man med omedelbart menar närmaste riksdagsperiod. Men huvudpunkterna äro sådana, som icke tillhöra framtiden utan det nuvarande ögonblicket. Intet av de här uppställda kraven är sådant, att icke arbetet därmed omedelbart kan börja.

IDEOLOGI

GÖTEBORGSPROGRAMMET 2019

Med inspiration från 1919 års Göteborgsprogram så har Lotsen tagit fram ett Göteborgsprogram för 2019, med förslag på radikala socialdemokratiska reformer för 2020-talet.

GÖTEBORGSPROGRAMMET

Socialdemokratiens ideologiska målsättning inför 2020-talet måste vara att återta kontrollen över samhällets grundläggande funktioner och institutioner. Under lång tid har välfärdsinstitutioner tillåtits raseras och privatiseras och kontrollen över samhällets överskott har allt mer hamnat i privata händer. När socialdemokratin låter detta fortgå eller till och med aktivt bidrar till det så sviker man sitt historiska uppdrag: Att skapa det jämlika samhället.

Välfärden ska vara gemensam, offentlig och styras demokratiskt. Det ekonomiska överskottet ska i högre grad tillfalla breda löntagargrupper. Skattesystemet ska gynna låg- och medelinkomsttagare. Kvinnor och mäns löner ska vara fullt ut jämställda. Pensionssystem ska vara robusta och generösa, och ta hänsyn till samhällsklassernas olika livslängder. Arbetets överskott ska omfördelas till fritid och familjeliv. Ett förverkligande av dessa mål innebär följande omedelbara krav:

1. Arbetstidens stegvisa förkortning. Den pågående automatiseringen innebär en massiv produktivitets-

ökning, samtidigt som den riskerar att utlösa en konkurrens om arbetstillfällena. Socialdemokratin ska därför eftersträva en maximal arbetsvecka på 35 timmar – med bibehållen inkomst.

2. Fler semesterveckor. I syfte att omfördela en del av näringslivets vinster till breda löntagargrupper och möjliggöra tid för familj, reflektion, vänner och vila utökas det minsta antalet semesterdagar till 35 dagar per år. Av tillskottet ska 5 dagar förläggas under sommar-månaderna och 5 dagar vara möjliga att förlägga över hela året.

3. En ny lönebildning. Industriavtalet har spelat en viktig roll för att garantera reallöneökningar, men har lett till vidgade klyftor mellan arbetare och tjänstemän. Detta har drabbat de lägst betalda delarna av arbetarklassen särskilt hårt. Ett nytt system för lönebildning, som tar större hänsyn till inkomstutjämning och det allmänna läget på arbetsmarknaden, bör införas skyndsamt.

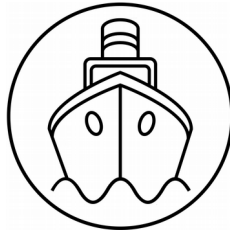
4. Ekonomisk demokrati. Löntagarna erkänns rätten till inflytande över sin arbetsplats. Full avdragsrätt för fackavgift införs. A-kassans koppling till fackförbunden fortsätter. Samhällsinformation om facklig verksamhet införs som obligatoriskt moment på alla högstadier och gymnasieskolor. Strejkrätten ges förstärkt grundlagsskydd. Vid hot om outsourcing eller nedläggning av verksamhet ska löntagarna själva erbjudas att

överta verksamheten. Företag där löntagare återkommande drabbas av allvarliga olyckor och/eller dödsolyckor ställs under offentlig tvångsförvaltning.

5. Full sysselsättning. Varje medborgare ska vara försäkrad sysselsättning och de insatser som krävs för att uppnå sysselsättning. Löntagare ska kunna gå ner i arbetstid med upp till en fjärdedel av arbetstiden i syfte att om- eller vidareutbilda sig. Full studielön utgår till löntagare som utbildar sig till av staten definierat välfärdsyrke.

6. Värdiga pensionssystem. Pensionerna för yrkesverksamma personer ska höjas. Pensionsåldern ska differentieras efter utbildningsbakgrund och yrkesverksamhet. Respektavståndet mellan garanti-pensionärer och tjänstepensionärer bör vara betydande och indexerat. Efterlevandeskyddet görs avgiftsfritt och generellt. Förtidspension återinförs.

7. Utbyggda socialförsäkrings-system. A-kassan fastställs till åttio procent av lönen och maxbeloppet avskaffas. 80-90-100-system, där löntagare över 55 kan arbeta 80 procent av tiden för 90 procent av lönen och 100 procent av pensionen, införs stegvis på hela arbetsmarknaden med start inom utsatta yrkesgrupper. Krontaket i sjukförsäkringen avskaffas och ersättningsnivån sätts till 80 procent av förlorad arbetsinkomst.

8. Ett hållbart familjeliv. Uppfostran och familjetid får aldrig bli en fråga om klass och inkomst. Mammaledigheten höjs från sju till nio veckor efter förlossning. Pappaledigheten fördubblas från 10 till 20 dagar efter förlossning. Föräldraförsäkringen utökas med 30 dagar och lägstadagarna får samma ersättning som övriga dagar. Avgiftsfri förskola införs från det halvår som barn fyller 1 år. Barnbidraget höjs.

9. Socialisering av välfärden. Vinst i välfärden ska förbjudas. Samtliga marknadsexperiment avslutas i vård, skola och omsorg. NPM-system inom den offentliga sektorn avvecklas och ersätts av tillitsbaserat ledarskap. Personalreduktion införs i hela välfärden. Ekonomiska medel och personalresurser ska omfördelas från byråkratisk-administrativa processer till produktion av välfärdstjänster. Kollektivavtal ska krävas vid samtliga offentliga upphandlingar. Egen regi ska årligen övervägas för all offentligt finansierad verksamhet.

10. Allmän värnplikt och välfärdsplikt. Värnplikten ska breddas till att omfatta en större del av den unga befolkningen och kompletteras med välfärdsplikt med samhällstjänst inom välfärdssektorn.

11. Avskaffande av kommunal-skatten och det kommunala omfördelningssystemet. Ersätts av höjda statsbidrag till kommunerna som fördelas enligt demografiska

och socioekonomiska faktorer. Uppdelning av statsbudgeten på en drifts- och en investeringsdel och förändring av det finanspolitiska ramverket samt enhetlig moms.

12. Kontroll över migrationen. Övergång till kvotsystem för asylsökande och anhöriga. Arbetskraftsinvandring ska endast tillåtas inom de kategorier där de fackliga organisationerna bedömer att det råder arbetskraftsbrist. Villkoren ska vara samma som för inhemsk arbetskraft. EBO avskaffas fullständigt. Nyanländas placering och boende inom landet styrs och bekostas helt av staten.

13. Socialisering av transport-medlen. Samtlig kollektivtrafik i landet ställs stegvis under offentlig drift och medel tillförs för nödvändiga långsiktiga investeringar i utbyggnad och underhåll. Kollektivbilism införs genom offentligt ägda bilpooler och minskade p-tal.

14. Ny social bostadspolitik. Staten ska långsiktigt säkerställa en adekvat tillgång på bostäder och stadsdelar av god kvalitet för alla medborgare. Införandet av en statlig investeringsbank för finansiering av bl.a. upprustning av infrastruktur samt renovering av miljonprogramsområden. Höjd fastighetsskatt. Nuvarande subventioner av privatägda bostäder ska avvecklas långsiktigt. Bostadsbidraget ska höjas avsevärt.

Ökad subvention av nyproduktion inom allmännyttan. Förenkling av bygglagstiftningen. Hårdare konkurrenslagstiftning som bryter upp de stora byggbolagens oligopol. Starkare statliga planeringsinstrument för att motverka ohållbart stadsbyggande orsakat av kommunal konkurrens. Planerad social och funktionell segregation, där hela områden planeras för ensidiga målgrupper eller ensidiga funktioner, ska förbjudas. Eventuellt måste det kommunala planmonopolet omprövas och inskränkas för att säkerställa social och funktionell variation i den byggda miljön. Nyproduktion ska ske där det finns efterfrågan på att bosätta sig och etablera arbetsplatser. Prisnivån på boende ska sänkas genom statligt stimulerad överproduktion av bostäder och stadsmiljöer av hög kvalitet, inte genom byggande av låg kvalitet eller i lägen där efterfrågan är låg.

15. Regionreform. En reform som pekar ut ett antal centralorter i landet där offentlig service ska vara god och dit förbindelserna ska prioriteras i syfte att skapa starka lokala arbetsmarknadsregioner.

*

Det här i sina grunddrag tecknade programmet går utöver vad som kan förverkligas omedelbart. Men huvudpunkterna är sådana, som icke tillhåra framtiden utan det nuvarande ögonblicket.

KALENDARIUM

19 december

Julmingel med KLASS! Föreningen Arbetarskrivare bjuder in till en kväll med uppläsningar, samtal med författare, mingel och framförallt presentation av vårt helt färsknumera av tidskriften KLASS! Kom och få skrivinspiration inför det nya året! Kl 18-20.

27 december

Stadsvandring i Gathenhielska reservatet. Följ med på stadsvandring i det gamla Majorna. I reservatet finns många gamla hus kvar, och hit hör historierna om Lasse i Gatan, Allmänna vägen med sina minnen av krogar och busliv samt Söderlingska trädgården, där de rika och berömda en gång brukade gå på bjudning. Start vid Gathenhielska huset, Stigbergstorget 7, avslut i reservatet, vid Allmänna vägen. Kl 18:00.

14 januari

Folkvandringstid. Dick Harrison, historieforskare vid Lunds universitet, berättar om migrationens historia utifrån sin bok *Folkvandringstid*. Stadsbiblioteket. Kl 18-19.

21 januari

After work med forskare: Konflikternas Mellanöstern. Vad händer i Mellanöstern just nu? Medverkande: Isabell Schierenbeck, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet och expert på Mellanösternpolitik och Rouzbeh Parsi, lektor i historia vid Lunds universitet och chef för Utrikespolitiska institutets Mellanöstern- och Nordafrika-program. Moderator: Mattias Hagberg. Pustervik. Kl 17:30.

23 februari

Partidistriktets vårkongress. Mer information kommer.

4 april

Distriktsårskongress. Kl 9-18. Mer information kommer.

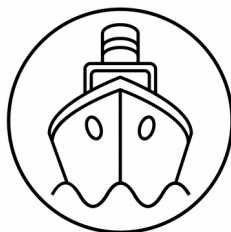
S-AKADEMIKER

[S-akademiker](#) (Tjänstemännens socialdemokratiska förening) organiserar tjänstemän och akademiker inom Göteborgs socialdemokratiska partidistrikt. Föreningen bildades 1958 och är en av de större partiföreningarna i Göteborg med många medlemmar som är fackligt aktiva. Vi har regelbundna medlemsmöten med spännande teman. Om du är intresserad av att bli medlem så mejla info@s-akademiker.se S-akademiker finns också på [facebook](#).

S-akademiker har en skriftserie som ger ut intressanta och viktiga böcker. I november 2017 kom den första volymen: en antologi med texter under redaktion av Payam Moula och Jimmy Sand, med titeln *Socialdemokratin i ett nytt århundrade*. [Läs mer här](#).

Den andra delen i skriftserien är en återutgivning av Nils Karleby klassiker *Socialismen inför verkligheten* från 1926. Med nyskrivet för- och efterord av Örjan Nyström. [Läs mer här](#).

Den tredje delen är en antologi av texter av Anders Nilsson och Örjan Nyström, *Att återupprätta arbetslinjen: Och andra texter om strukturomvandling, sysselsättning och trygghetssystem*. [Läs mer här](#).

BRITTISKT VAL

I det brittiska valet 2017 lovade både de konservativa och Labour att respektera folkomröstningens utfall och ta Storbritannien ut ur EU. Efter en intensiv kampanj från företrädelsevis välbärgade och välbesuttna EU-anhängare valde Labour att gå till val på att köra över folkomröstningen. Detta besked mottogs, inte helt chockerande, med stor skepsis i den alltmer högerlutande brittiska arbetarklass som år 2016 röstade för att lämna EU. Nu fick de chansen att reagera på den upplysta storstadselitens svek. Resultatet blev inte bara som förväntat, utan exakt som i alla de västländer där folket upplever att traditionella arbetarpartier kör över dem; titta bara på Tysklands döende socialdemokrater, Frankrikes sista socialist, Italiens borttynande vänster eller USA:s vilna demokrater. Labour lyckades till och med förlora de halvt nedlagda gruvstäderna där Margaret Thatcher hänades vid sin död. Nu är det hennes parti som representerar dem i parlamentet. A New England. Sidney Webb, socialistisk societetsman under det tidiga 1900-talet, framstående figur i tankesmedjan the Fabian Society och avfärdad som högerkättare av Friedrich Engels själv, skrev en gång att ”demokratins oundgängliga följd är självva folkets kontroll... och det demokratiska idealets ekonomiska sida är i sanning självva socialismen...”. För det brittiska arbetarpartiet har alltid demokrati kommit långt före socialism.

I valet 2019 har uppenbarligen den brittiska arbetarklassen konstaterat att det var någon annan än arbetarrörelsen som stod för folklig kontroll och demokrati. Vi får se vad Labour har att erbjuda dem till nästa val, om fem år. En början skulle kunna vara att konstruktivt acceptera att folkomröstningens resultat gäller.